Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 8. septembra 2022*

„Predhodno odločanje – Avtorska in sorodne pravice – Satelitsko radiodifuzno oddajanje in kabelska retransmisija – Direktiva 93/83/EGS – Člen 1(3) – Pojem ‚kabelska retransmisija' – Ponudnik retransmisije, ki ni kabelski operater – Sočasna, nespremenjena in neskrajšana retransmisija televizijskih ali radijskih oddaj, ki se oddajajo satelitsko z namenom, da jih sprejme javnost, in ki jo izvaja upravitelj hotela prek parabolične antene, kabla in prek televizijskih ali radijskih sprejemnikov – Neobstoj"

V zadevi C-716/20,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Supremo Tribunal de Justiça (vrhovno sodišče, Portugalska) z odločbo z dne 10. novembra 2020, ki je na Sodišče prispela 31. decembra 2020, v postopku

RTL Television GmbH

proti

Grupo Pestana S.G.P.S. SA,

SALVOR – Sociedade de Investimento Hoteleiro, SA,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi E. Regan, predsednik senata, I. Jarukaitis, M. Ilešič (poročevalec), D. Gratsias in Z. Csehi, sodniki,

generalni pravobranilec: G. Pitruzzella,

sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 1. decembra 2021,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za RTL Television GmbH J. P. de Oliveira Vaz Miranda de Sousa, advogado,

– za Grupo Pestana S.G.P.S. SA in SALVOR – Sociedade de Investimento Hoteleiro, SA, H. Trocado, advogado,

* Jezik postopka: portugalščina.

– za Evropsko komisijo É. Gippini Fournier, B. Rechena in J. Samnadda, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 10. marca 2022

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 1(3) Direktive Sveta 93/83/EGS z dne 27. septembra 1993 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 134).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo RTL Television GmbH (v nadaljevanju: RTL) in Grupo Pestana S.G.P.S. SA (v nadaljevanju: Grupo Pestana) in družbo SALVOR – Sociedade de Investimento Hoteleiro SA (v nadaljevanju: Salvor) glede dajanja oddaj kanala RTL na voljo javnosti v hotelskih sobah zadnjenavedenih družb brez predhodnega dovoljenja družbe RTL.

Pravni okvir

Mednarodno pravo

Sporazum TRIPS

3 Sporazum o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine (v nadaljevanju: sporazum TRIPS), podpisan 15. aprila 1994 v Marakešu in ki je Priloga 1 C k Sporazumu o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (STO), je bil potrjen s Sklepom Sveta z dne 22. decembra 1994 o sklenitvi sporazumov, doseženih v Urugvajskem krogu večstranskih pogajanj (1986–1994), v imenu Evropske skupnosti, v zvezi z zadevami, ki so v njeni pristojnosti (94/800/ES) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 21, str. 80).

4 Člen 9 Sporazuma TRIPS, naslovljen „Razmerje z Bernsko konvencijo“, v odstavku 1 določa:

„Članice se ravnajo po členih od 1 do 21 Bernske konvencije [za varstvo književnih in umetniških del (Pariški akt z dne 24. julija 1971) v različici po spremembi z dne 28. septembra 1979 (v nadaljevanju: Bernska konvencija)] in v prilogi k njej. […]“.

5 Člen 14 tega sporazuma, naslovljen „Varstvo izvajalcev, proizvajalcev fonogramov (zvočnih posnetkov) in radiodifuznih organizacij“, v odstavku 3 določa:

„Radiodifuzne organizacije imajo pravico prepovedati ta dejanja, če so storjena brez njihovega dovoljenja: snemanje, reproduciranje posnetkov in ponovno radiodifuzno oddajanje po oddajnih brezžičnih medijih kakor tudi javno televizijsko prenašanje le-teh. Če članice takih pravic radiodifuznim organizacijam ne dajo, morajo dati lastnikom avtorskih pravic na predmetu oddaj možnost, da zgoraj omenjena dejanja preprečijo skladno z določbami Bernske konvencije […].“

Bernska konvencija

6 Člen 11a(1) Bernske konvencije določa:

„Avtorji književnih in umetniških del imajo izključno pravico dovoljevati:

[…]

2. vsako žično ali brezžično priobčitev po radiu oddajanega dela, če naj ga priobči javnosti kakšna druga ustanova, ne pa tista, ki ga je izvorno oziroma prva oddajala;

[…]“.

Rimska konvencija

7 V skladu s členom 3(g) Mednarodne konvencije za varstvo izvajalcev, proizvajalcev fonogramov in radiodifuznih organizacij, ki je bila podpisana v Rimu 26. oktobra 1961 (v nadaljevanju: Rimska konvencija), za namene te konvencije „radiodifuzna retransmisija“ pomeni „sočasno radiodifuzno oddajanje oddaje ene radiodifuzne organizacije, ki ga opravi druga radiodifuzna organizacija“.

8 Člen 13 te konvencije, naslovljen „Minimalno varstvo radiodifuznih organizacij“, določa:

„Radiodifuzne organizacije imajo pravico dovoliti ali prepovedati:

(a) radiodifuzno retransmisijo svojih oddaj;

(b) snemanje svojih oddaj;

(c) reproduciranje:
   (i) posnetkov svojih oddaj, narejenih brez njihovega soglasja;
   (ii) posnetkov svojih oddaj, narejenih v skladu z določbami 15. člena, če je reprodukcija narejena za druge namene, kot so navedeni v teh določbah;

(d) posredovanje svojih televizijskih oddaj javnosti, storjeno na krajih, ki so dostopni ob plačilu vstopnine; domače pravo države, v kateri se zahteva varstvo te pravice, določa pogoje za njeno uresničevanje.“

Pravo Unije

Direktiva 93/83

9 V uvodnih izjavah od 8 do 10, 27 in 28 Direktive 93/83 je navedeno:

„(8) [k]er […] pravne gotovosti, ki je predpogoj za prost pretok oddaj v Skupnosti, ni v primerih, kjer se čezmejno prenašani programi sprejmejo v kabelska omrežja in prenašajo po njih;

(9) ker razvoj pridobivanja pravic na pogodbeni osnovi z dovoljenjem že znatno pripomore pri oblikovanju zaželenega evropskega avdiovizualnega prostora; ker je treba poskrbeti za nadaljevanje takšnih pogodbenih dogovorov, njihovo nemoteno uporabo v praksi pa je treba spodbujati, kadarkoli je to le mogoče;

(10) ker trenutno zlasti kabelski operaterji ne morejo biti prepričani, da so dejansko pridobili vse programske pravice, ki jih pokriva taka pogodba;

[…]

(27) ker je kabelska retransmisija oddaj iz drugih držav članic dejanje, zaobjeto z avtorsko pravico in v tem primeru tudi z avtorski sorodnimi pravicami; ker mora kabelski operater tako pridobiti dovoljenje od vsakega imetnika pravic za vsak del programa, ki se retransmitira; ker naj se v skladu s to direktivo dovoljenja dodelijo s pogodbo, razen če je predvidena začasna izjema v primeru obstoječih sistemov prisilne licence;

(28) ker je treba, da bi se zagotovilo, da nemotenega delovanja pogodbenih dogovorov ne ovira intervencija zunanjih imetnikov pravic različnih delov oddaje, z obveznim upravljanjem pravic s strani kolektivnih organizacij poskrbeti za izključno kolektivno izvajanje pravice, kadar to zahtevajo posebne lastnosti kabelske retransmisije; ker pravica kot taka ostaja nedotaknjena, le njeno izvajanje je do neke mere predpisano, tako da je pravico do dovoljenja kabelske retransmisije še vedno mogoče dodeliti; ker ta direktiva ne vpliva na izvajanje moralnih pravic“.

10 Člen 1 te direktive, naslovljen „Opredelitve“, v odstavku 3 določa:

„Za namene te direktive izraz ‚kabelska retransmisija‘ označuje sočasno, nespremenjeno in neskrajšano retransmisijo po kablu ali mikrovalovnem sistemu začetnega oddajanja iz druge države članice, po žici ali po zraku [brezžično] vključno s satelitskim oddajanjem televizijskih in radijskih programov z namenom, da jih sprejme javnost.“

11 Člen 2 te direktive, naslovljen „Pravica radiodifuznega oddajanja“, določa:

„Države članice za avtorja predvidijo izključno pravico, da dovoli priobčitev javnosti po satelitu avtorsko-pravno varovanih del […]“.

12 Člen 8 te direktive, naslovljen „Pravica kabelske retransmisije“, v odstavku 1 določa:

„Države članice zagotovijo, da se pri kabelski retransmisiji oddaj na njihovem območju spoštujejo avtorska in sorodne pravice in da se takšna retransmisija odvija na podlagi individualnih ali kolektivnih avtorskih pogodb med imetniki avtorske pravice, imetniki sorodnih pravic in kabelskimi operaterji.“

13 Člen 9 Direktive 93/83, naslovljen „Izvajanje pravice kabelske retransmisije“, določa:

„1. Države članice zagotovijo, da se pravice imetnikov avtorske ali sorodnih pravic do podelitve ali zavrnitve dovoljenja kabelskemu operaterju za kabelsko retransmisijo lahko izvaja le preko kolektivne organizacije.

2. Kadar imetnik pravic uveljavljanja svojih pravic ni prenesel na kolektivno organizacijo, se šteje, da je kolektivna organizacija, ki uveljavlja pravice iste kategorije, pooblaščena za uveljavljanje

njegovih pravic. Kadar pravice te kategorije uveljavlja več kot ena kolektivna organizacija, se imetnik pravic prosto odloča, katero od kolektivnih organizacij šteje za pooblaščeno za uveljavljanje njegovih pravic Imetnik pravic iz tega odstavka ima enake pravice in obveznosti, ki izhajajo iz dogovora med kabelskim operaterjem in kolektivno organizacijo, ki šteje za pooblaščeno za uveljavljanje njegovih pravic, kot imetniki pravic, ki so to kolektivno organizacijo pooblastili, in se lahko sklicuje na te pravice v obdobju, ki ga določijo zadevne države članice in ki ni krajše od treh let od datuma kabelske retransmisije, v katero je vključeno njegovo delo ali predmet sorodnih pravic.

3. Država članica lahko predvidi, da se za imetnika pravic, ki dovoli začetno radiodifuzno oddajanje dela ali predmeta sorodnih pravic na svojem ozemlju, šteje, da je privolil, da ne bo izvrševal svojih pravic kabelske retransmisije individualno, temveč da jih bo izvajal v skladu z določbami te direktive.“

14 Člen 10 te direktive, naslovljen „Izvrševanje pravice kabelske retransmisije s strani RTV organizacij“, določa:

„Države članice zagotovijo, da se člen 9 ne uporablja za pravice, ki jih izvršuje RTV organizacija glede lastnih oddaj, ne glede na to, ali so zadevne pravice njene lastne ali pa so jih nanje prenesli drugi imetniki avtorske in/ali sorodnih pravic.“

Direktiva 2001/29/ES

15 V uvodni izjavi 23 Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230) je navedeno:

„S to direktivo naj se nadalje uskladi avtorjeva pravica do priobčitve javnosti. To pravico je treba razumeti v širokem pomenu, ki zajema vsakršno priobčitev javnosti, ki ni prisotna na kraju izvora priobčitve. Ta pravica naj zajema vsako tovrstno oddajanje ali retransmisijo dela v javnost po žici ali na brezžični način, vključno z radiodifuznim oddajanjem. Ta pravica naj ne zajema nobenih drugih dejanj.“

16 Člen 1 te direktive, naslovljen „Področje uporabe“, v odstavku 2 določa:

„[…] ta direktiva [se] ne dotika in ne vpliva na obstoječe določbe Skupnosti v zvezi s:

[…]

(c) avtorsko in sorodnimi pravicami, ki veljajo za kabelsko in satelitsko oddajanje programov;

[…]“.

17 Člen 2 navedene direktive, naslovljen „Pravica reproduciranja“, določa:

„Države članice predvidijo za spodaj naštete izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo, neposredno ali posredno, začasno ali stalno, reproduciranje na vsak način in v vsaki obliki, v celoti ali deloma:

[…]

(e) RTV organizacijam za posnetke njihovih oddaj ne glede na to, ali oddajajo po žici ali po radijskih valovih, vključno s kablom ali satelitom.“

18 Člen 3 te direktive, naslovljen „Pravica priobčitve del javnosti in pravica do dajanja na voljo javnosti predmetov sorodnih pravic“, določa:

„1. Države članice predvidijo za avtorje izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo vsakršno obliko priobčenja njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način, vključno z dajanjem svojih del na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami.

2. Države članice predvidijo za spodaj naštete izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo vsakršno obliko dajanja na voljo njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način tako, da imajo pripadniki javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami:

[…]

(d) RTV organizacijam za posnetke njihovih oddaj ne glede na to, ali oddajajo po žici ali po radijskih valovih, vključno s kablom ali satelitom.

[…]“.

Direktiva 2006/115/ES

19 V uvodni izjavi 16 Direktive 2006/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine (UL 2006, L 376, str. 28) je navedeno:

„Države članice bi morale biti sposobne predvideti bolj daljnosežno varstvo imetnikov pravic, sorodnih avtorski, kot ga zahtevajo določbe te direktive v zvezi z oddajanjem in priobčitvijo javnosti.“

20 Člen 7 te direktive, naslovljen „Pravica do snemanja“, v odstavkih 2 in 3 določa:

„2. Države članice za RTV organizacije predvidijo izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo snemanje svojih oddaj, če se te prenašajo po žici ali po zraku, vključno preko kabla ali satelita.

3. Kabelski distributer nima pravice iz odstavka 2, če zgolj opravi kabelsko retransmisijo oddaj RTV organizacij.“

21 Člen 8 te direktive, naslovljen „Oddajanje in priobčitev javnosti“, v odstavku 3 določa:

„Države članice za RTV organizacije predvidijo izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo retransmisijo svojih oddaj na brezžični način, pa tudi priobčitev svojih oddaj javnosti, če do te priobčitve pride na javno dostopnih krajih ob plačilu vstopnine.“

22 Člen 9 iste direktive, naslovljen „Pravica distribuiranja“, v odstavku 1 določa:

„Države članice predvidijo izključno pravico do dajanja na voljo javnosti […]:

[…]

(d) RTV organizacije za posnetke njihovih oddaj, kot je določeno v členu 7(2).“

23 Člen 12 Direktive 2006/115, naslovljen „Razmerje med avtorsko in sorodnimi pravicami“, določa:

„Varstvo avtorski sorodnih pravic po tej direktivi se ne dotika in nikakor ne vpliva na varstvo avtorske pravice.“

Portugalsko pravo

24 Člen 176 Código do Direito de Autor e dos Direitos Conexos (zakonik o avtorski in sorodnih pravicah, v nadaljevanju: CDADC) v odstavkih 9 in 10 določa:

„9. RTV organizacija je subjekt, ki radiodifuzno oddaja zvok ali sliko, pri čemer se za radiodifuzno oddajanje šteje prenašanje zvoka ali slik ali njihovo prikazovanje, ločeno ali skupaj, bodisi po žici bodisi brezžično, zlasti po radijskih valovih, optičnih kablih, po kablu ali prek satelita, namenjeno pa je javnemu sprejemu.

10. Retransmisija je sočasno radiodifuzno oddajanje oddajanih del ene radiodifuzne organizacije, ki ga opravi druga radiodifuzna organizacija.“

25 Člen 187 CDADC, naslovljen „Pravice RTV organizacij“, v odstavku 1 določa:

„Radiodifuzne organizacije imajo pravico, da dovolijo ali prepovedo:

(a) retransmisijo svojih oddaj prek radijskih valov;

[…]

(e) priobčitev svojih oddaj javnosti, če do te pride na javnem kraju in ob plačilu vstopnine.“

26 Člen 3 Decreto-Lei št. 333/97 (uredba-zakon št. 333/97) z dne 27. novembra 1997 (*Diário da República* I, serija I-A, št. 275, z dne 27. novembra 1997) določa:

„V tej uredbi-zakonu:

[…]

(c) ‚kabelska retransmisija‘ pomeni sočasno in neskrajšano javno razširjanje začetnega oddajanja televizijskih ali radijskih programov, ki so namenjeni javnemu sprejemu, po kablu.“

27 Člen 8 uredbe-zakona št. 333/97, naslovljen „Razširitev na imetnike sorodnih pravic“, določa:

„Členi 178, 184 in 187 [CDADC] ter člena 6 in 7 te uredbe-zakona se uporabljajo za umetnike ali izvajalce, proizvajalce zvočnih in video posnetkov ter radiodifuzne organizacije v zvezi s priobčitvijo

njihovih izvedb, zvočnih posnetkov, videoposnetkov in oddaj javnosti prek satelita ter v zvezi s kabelsko retransmisijo.“

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

28 Družba RTL s sedežem v Nemčiji je del konglomerata podjetij za oddajanje televizijskih vsebin, ki je znan pod trgovskim imenom „Mediengruppe RTL Deutschland“. Kanal RTL je eden od najbolj znanih televizijskih kanalov v nemškem jeziku, ki jih nemško govoreča javnost Evropske unije najbolj gleda, njegov program pa je zelo raznovrsten (filmi, nadaljevanke, razvedrilne oddaje, dokumentarni filmi, prenosi športnih dogodkov, informativne oddaje in poročila o aktualnih temah).

29 Tehnično je ta kanal mogoče sprejemati v Nemčiji, Avstriji in Švici prek vseh obstoječih možnosti za sprejem televizijskih programov, in sicer: prek satelita, kabla, IP, OTT/interneta in prek prizemnega televizijskega omrežja. Poleg tega je brezplačen, saj se za sprejemanje tega kanala v zasebna domovanja ne zaračuna nobena pristojbina in v večini možnosti sprejemanja signal ni kodiran. Poleg tega vsi viri financiranja oglaševanja prihajajo iz teh treh držav.

30 Zaradi satelitskega oddajanja signala (satelit ASTRA 19, 2° Vzhod) je ta kanal tehnično mogoče sprejemati v več drugih evropskih državah, med drugim na Portugalskem, prek parabolične antene.

31 Družba RTL je v zvezi s sprejemanjem in uporabo tega signala že sklenila več licenčnih pogodb tako s kabelskimi operaterji kot z nekaterimi hoteli v Uniji, med drugim na Portugalskem.

32 Družba Grupo Pestana s sedežem na Portugalskem je družba, ki upravlja deleže drugih podjetij. Ima večinski delež v družbah, ki imajo v lasti ali upravljajo hotelske ustanove.

33 Družba Grupo Pestana ima v neposredni lasti najmanj 98,98 % kapitala družbe Salvor, katere dejavnost je izvajanje in spodbujanje hotelske industrije, zgraditev ali financiranje gradnje hotelov ter je neposredno ali posredno zadolžena za upravljanje hotelov in podobnih objektov.

34 Direktor Mednarodnega oddelka za distribucijo ter avtorske in sorodne pravice družbe Mediengruppe RTL Deutschland je z dopisom z dne 7. avgusta 2012 od družbe Grupo Pestana zahteval plačilo pristojbine za dajanje na voljo javnosti več kanalov, ki spadajo v to skupino, zlasti kanala RTL, v hotelskih sobah, ki jih upravljajo družbe, katerih lastnik je družba Grupo Pestana.

35 Družba Grupo Pestana je 12. novembra 2012 odgovorila na ta dopis in med drugim navedla, da v skladu s portugalskim pravom hoteli niso dolžni plačevati avtorske in drugih pravic v primeru navadnega sprejemanje televizijskega signala.

36 Ker je družba RTL menila, da ima pravico dovoliti ali zavrniti sprejemanje in dajanje na voljo oddaj iz istoimenskega kanala, je pri Tribunal da Propriedade Intelectual (sodišče za intelektualno lastnino, Portugalska) vložila tožbo zoper družbi Salvor in Grupo Pestana ter od tega sodišča med drugim zahtevala, naj ugotovi, da je za to dajanje na voljo javnosti potrebno predhodno dovoljenje.

37 Poleg tega je kot nadomestilo za retransmisijo in/ali priobčitev oddaj kanala RTL javnosti predlagala, prvič, naj se družbama Salvor in Grupo Pestana solidarno naloži plačilo zneska 0,20 EUR na sobo in na mesec za obdobje, ko je družba Salvor navedeni kanal dajala na razpolago

v sobah svojih hotelov, povečanega za zakonite obresti, in drugič, naj se družbi Grupo Pestana naloži plačilo enakega nadomestila za obdobje, v katerem so hoteli, s katerimi upravljajo druge družbe, ki jih ima ta družba v lasti, dajali ali dajejo ta kanal na voljo javnosti v svojih hotelskih sobah.

38 Nazadnje je družba RTL predlagala, naj se družbi Grupo Pestana kot matični družbi naloži sprejetje ustreznih ukrepov znotraj skupine, da družbe, ki jih ima v lasti, ne dajejo na voljo javnosti kanala RTL v hotelih, ki jih upravljajo, ne da bi pridobile predhodno dovoljenje družbe RTL.

39 Tribunal da Propriedade Intelectual (sodišče za intelektualno lastnino) je ugotovilo, da sprejemanje in dajanje na voljo oddaj kanala RTL v zadevnih hotelskih sobah pomeni dejanje priobčitve javnosti v smislu člena 187(1)(e) CDADC, ne glede na to, da ni bilo posebne protidajatve za plačilo za prikazovanje tega kanala, kot je vstopnina. Vendar je navedeno sodišče razsodilo, da oddajanja navedenega kanala ni mogoče šteti za „retranmisije oddaj“, saj niti tožene stranke v postopku v glavni stvari niti hoteli, opredeljeni v tožbi, niso RTV organizacije. Zato je zavrnilo zahtevke družbe RTL, zlasti odškodninske zahtevke ali zahtevke zaradi neupravičene obogatitve.

40 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari se je zoper to sodbo pritožila pri Tribunal da Relação de Lisboa (višje sodišče v Lizboni, Portugalska), ki je potrdilo prvostopenjsko sodbo. Pritožbeno sodišče je v bistvu menilo, da oddajanje po koaksialnem kablu oddaj kanala RTL številnim televizorjem, nameščenim v hotelskih sobah, ki jih upravljata toženi stranki v postopku v glavni stvari, glede na opredelitev iz člena 176(10) CDADC ne pomeni retransmisije oddaj.

41 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari je zato pri predložitvenem sodišču Supremo Tribunal de Justiça (vrhovno sodišče, Portugalska) vložila izredno revizijo, ki jo je to sodišče dopustilo.

42 Po mnenju tega sodišča je bistveno vprašanje, o katerem je treba odločiti v okviru tega pravnega sredstva to, ali je oddajanje po koaksialnem kablu oddaj kanala RTL v zadevnih hotelskih sobah retransmisija teh oddaj, za katero se na podlagi člena 187(1)(a) CDADC zahteva dovoljenje RTV organizacije, v tem primeru družbe RTL.

43 Po eni strani sta obe nižji instanci menili, da ni retransmisije v smislu člena 176(9) in (10) CDADC in člena 3(g) Rimske konvencije, saj toženi stranki nista RTV organizaciji.

44 Po drugi strani je družba RTL ugovarjala, da pravica RTV organizacij, da dovolijo in prepovedo retransmisijo svojih oddaj – določena v členu 187(1)(a) CDADC v povezavi s členoma 3 in 8 uredbe-zakona št. 333/97 – ne zajema le sočasnega oddajanja oddaj na brezžični način s strani radiodifuzne organizacije, ki ni tista, iz katere te oddaje izhajajo, temveč tudi sočasno in neskrajšano javno razširjanje primarnega oddajanja televizijskih ali radijskih programov, ki so namenjeni javnosti, po kablu, ne glede na to, ali je oseba, ki to javno razširjanje izvaja, RTV organizacija.

45 V zvezi s tem predložitveno sodišče dvomi o združljivosti razlage obeh nižjih instanc glede veljavnih pravil iz CDADC in iz uredbe-zakona št. 333/97 z Direktivo 93/83, zlasti glede vprašanja, ali je treba ne glede na besedilo člena 187(1)(a) CDADC šteti, da je bil seznam pravic, podeljenih RTV organizacijam, razširjen, zlasti ob upoštevanju določb uredbe-zakona št. 333/97 in njenega vira, Direktive 93/83.

46 V teh okoliščinah je Supremo Tribunal de Justiça (vrhovno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je treba pojem ‚kabelska retransmisija', določen v členu 1(3) Direktive [93/83], razlagati tako, da poleg sočasnega oddajanja oddajanih del ene RTV organizacije, ki ni tista, iz katere ta dela izhajajo, zajema tudi javno razširjanje primarnega oddajanja televizijskih ali radijskih programov, namenjenih javnosti, ki se izvaja sočasno in v celoti po kablu (ne glede na to, ali je ta, ki izvaja to javno razširjanje, RTV organizacija ali ne)?

2. Ali sočasno razširjanje oddajanih del televizijskega kanala, ki se prenašajo po satelitu, prek več televizijskih sprejemnikov, nameščenih v hotelskih sobah, po koaksialnem kablu pomeni , retransmisijo' teh oddajanih del, zajeto s pojmom, določenim v členu 1(3) Direktive Sveta [93/83]?"

Predlog za ponovno odprtje ustnega dela postopka

47 Družba RTL je po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca z vlogo, ki je bila 7. junija 2022 vložena v sodnem tajništvu Sodišča, predlagala, naj se na podlagi člena 83 Poslovnika Sodišča odredi ponovno odprtje ustnega dela postopka.

48 V utemeljitev svojega predloga je v bistvu trdila, da sklepni predlogi generalnega pravobranilca temeljijo na z več vidikov pomanjkljivem preizkusu dejanskega, tehnološkega in pravnega okvira spora o glavni stvari.

49 Opozoriti je treba, da je v skladu s členom 252, drugi odstavek, PDEU dolžnost generalnega pravobranilca, da popolnoma nepristransko in neodvisno javno predstavi obrazložene sklepne predloge o zadevah, pri katerih se v skladu s Statutom Sodišča Evropske unije zahteva njegovo sodelovanje. Sodišča ne zavezujejo niti ti sklepni predlogi niti obrazložitev, na podlagi katere je generalni pravobranilec prišel do njih (sodba z dne 12. maja 2022, Schneider Electric in drugi, C-556/20, EU:C:2022:378, točka 30 in navedena sodna praksa).

50 V skladu s členom 83 Poslovnika lahko Sodišče po opredelitvi generalnega pravobranilca kadar koli odredi začetek ali ponovno odprtje ustnega dela postopka, zlasti če meni, da zadeva ni dovolj razjasnjena, ali če stranka po koncu ustnega dela postopka navede novo dejstvo, ki je odločilno za odločitev Sodišča, ali če je treba o zadevi odločiti na podlagi trditve, o kateri stranke ali zainteresirani subjekti iz člena 23 Statuta Sodišča Evropske unije niso razpravljali.

51 Vendar Statut Sodišča Evropske unije in Poslovnik strankam ne dajeta možnosti, da predložijo stališče v odgovor na sklepne predloge generalnega pravobranilca (sodbi z dne 2. aprila 2020, Stim in SAMI, C-753/18, EU:C:2020:268, točka 22, ter z dne 3. septembra 2020, Supreme Site Services in drugi, C-186/19, EU:C:2020:638, točka 37 in navedena sodna praksa).

52 V obravnavanem primeru je v bistvu namen predloga za ponovno odprtje ustnega dela postopka, ki ga je vložila družba RTL, tej omogočiti, da odgovori na ugotovitve, ki jih je generalni pravobranilec navedel v sklepnih predlogih.

53 V zvezi s tem Sodišče po opredelitvi generalnega pravobranilca meni, da ima na voljo vse potrebne elemente za odgovor na vprašanja predložitvenega sodišča in da so stranke razpravljale o vseh trditvah, upoštevnih za rešitev te zadeve, tako v pisnem kot v ustnem postopku pred Sodiščem.

54 Zato ni treba odrediti ponovnega odprtja ustnega dela postopka.

Vprašanji za predhodno odločanje

55 Sodišče mora v skladu s svojo ustaljeno sodno prakso v okviru postopka sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem iz člena 267 PDEU nacionalnemu sodišču podati koristen odgovor, ki mu omogoča rešitev spora, o katerem odloča. Zato mora Sodišče po potrebi preoblikovati vprašanja, ki so mu bila predložena (sodba z dne 26. aprila 2022, Landespolizeidirektion Steiermark (Najdaljše trajanje nadzora na notranjih mejah), C-368/20 in C-369/20, EU:C:2022:298, točka 50 in navedena sodna praksa). Poleg tega lahko Sodišče upošteva določbe prava Unije, na katere se nacionalno sodišče v vprašanju ni sklicevalo (sodba z dne 24. februarja 2022, Glavna direktsia „Pozharna bezopasnost i zashta na naselenieto“, C-262/20, EU:C:2022:117, točka 33 in navedena sodna praksa).

56 Iz predložitvene odločbe je razvidno, da želi predložitveno sodišče izvedeti, ali so države članice na podlagi prava Unije – glede na opredelitev pojma „kabelska retransmisija“ iz člena 1(3) Direktive 93/83 – zavezane RTV organizacijam priznati izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo retransmisijo svojih oddaj, če to retransmisijo prek kabla izvaja subjekt, ki ni RTV organizacija, kot je hotel. Predložitveno sodišče namreč meni, da bo moralo v primeru pritrdilnega odgovora na to vprašanje nacionalno pravo razlagati tako, da se zagotovi učinkovito izvajanje te pravice.

57 V zvezi s tem je treba poudariti, da morajo države članice v skladu s pravom Unije v svojem nacionalnem pravu določiti nekatere sorodne pravice, ki jih lahko izvaja RTV organizacija, kot je družba RTL.

58 Glede na sedanje stanje prava Unije in v skladu z obveznostmi Unije, ki izhajajo iz mednarodnega prava, ki se uporablja na področju intelektualne lastnine, zlasti iz člena 13 Rimske konvencije in člena 14(3) Sporazuma TRIPS, so take pravice zlasti:

– izključna pravica, da se dovoli ali prepove reproduciranje posnetkov RTV organizacij za posnetke njihovih oddaj ne glede na to, ali se oddajajo po žici ali brezžično, vključno s kablom, ki je določena v členu 2(e) Direktive 2001/29;

– izključna pravica, da se dovoli ali prepove dajanje posnetkov njihovih oddaj na voljo javnosti, po žici ali brezžično, vključno s kablom, tako, da ima javnost do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izbere sama, ki je določena v členu 3(2)(d) Direktive 2001/29;

– izključna pravica, da se dovoli ali prepove snemanje njihovih oddaj, če se te prenašajo po žici ali brezžično, vključno preko kabla ali satelita, ki je določena v členu 7(2) Direktive 2006/115;

– izključna pravica, da se dovoli ali prepove retransmisija njihovih oddaj na brezžični način, in priobčitev njihovih oddaj javnosti, če do te priobčitve pride na javno dostopnih krajih ob plačilu vstopnine, ki je določena v členu 8(3) Direktive 2006/115, in

– izključna pravica do dajanja na voljo javnosti posnetkov njihovih oddaj v smislu člena 7(2) Direktive 2006/115, ki je določena v členu 9(1) (d) te direktive.

59 Čeprav v dejanskih okoliščinah, navedenih v točki 56 te sodbe, očitno niso izpolnjeni pogoji za uporabo teh določb, se še vedno postavlja vprašanje, ali bi lahko izključna pravica, kot je opisana v tej isti točki, izhajala iz razlage člena 1(3) Direktive 93/83 v povezavi s členom 8(1) te direktive.

60 V teh okoliščinah je treba šteti, da predložitveno sodišče z vprašanjema, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 1(3) Direktive 93/83 v povezavi s členom 8(1) te direktive razlagati tako da, prvič, države članice zavezuje k temu, da za RTV organizacije predvidijo izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo kabelsko retransmisijo v smislu te določbe, in drugič, da taka retransmisija pomeni sočasno, nespremenjeno in neskrajšano satelitsko oddajanje televizijskih in radijskih programov, ki so namenjene javnosti, če to retransmisijo izvaja ustanova, kot je hotel.

61 V skladu s členom 1(3) Direktive 93/83 je pojem „kabelska retransmisija“ opredeljen kot sočasna, nespremenjena in neskrajšana retransmisija po kablu ali mikrovalovnem sistemu prvotnega oddajanja iz druge države članice, po žici ali brezžično, vključno s satelitskim oddajanjem, televizijskih in radijskih programov z namenom, da jih sprejme javnost.

62 V ta pojem torej ne spadajo naknadne, spremenjene ali nepopolne retransmisije, kot so retransmisije, ki se izvajajo v isti državi članici, in sicer v državi izvora prvotnega prenosa (glej v tem smislu sodbo z dne 1. marca 2017, ITV Broadcasting in drugi, C-275/15, EU:C:2017:144, točka 21).

63 Natančneje, glede pojma „retransmisija“ iz iste določbe izhaja, da se ta nanaša le na kabelsko retransmisijo ali oddajanje po mikrovalovnem sistemu, pri čemer zadnja nadomešča v nekaj državah članicah – kot izhaja iz točke 11 drugega dela obrazložitve predloga direktive Sveta o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah, ki se uporabljajo za satelitsko radiodifuzno oddajanje in kabelsko retransmisijo, ki ga je Komisija predložila 11. septembra 1991 [COM (1991) 276 final] kot predlog Direktive 93/83 – kabelsko retransmisijo, ko ta ni ekonomsko upravičena. Poleg tega se lahko prvotni prenos opravi brezžično ali po žici, zlasti po satelitu.

64 Poleg tega, kot je predložitveno sodišče pravilno poudarilo, „kabelska retransmisija“ v smislu te določbe ne zahteva, da je subjekt, ki izvaja to retransmisijo, RTV organizacija.

65 Res je, da se z vidika mednarodnega prava status „RTV organizacije“ zahteva za „radiodifuzno retransmisijo“ v smislu člena 3(g) Rimske konvencije, pri čemer ta pojem v bistvu ustreza pojmu „retransmisija na brezžičen način“ iz člena 8(3) Direktive 2006/115.

66 Vendar je treba ugotoviti, da člen 3(g) in člen 13(a) te konvencije nista upoštevna za razlago pojma „kabelska retransmisija“, saj se navedena konvencija, tako kot Sporazum TRIPS, nanaša izključno na klasično radiodifuzijo na brezžičen način (glej v tem smislu sodbo z dne 4. septembra 2014, Komisija/Svet, C-114/12, EU:C:2014:2151, točki 3 in 91).

67 Res je, da je bil namen Direktive 93/83 v času njenega sprejetja v bistvu razširiti pojem „kakšna druga ustanova, ne pa tista, ki ga je izvirno oziroma prva oddajala“ iz člena 11a(1), točka 2, Bernske konvencije, da bi se vanj vključili tudi kabelski operaterji, čeprav omejeno na področje uporabe te direktive.

68 Tako je opredelitev pojma „kabelska retransmisija“ iz člena 1(3) Direktive 93/83 izrecno določena „za namene“ te direktive.

69 Natančneje, iz člena 8 in iz uvodne izjave 27 Direktive 93/83 je razvidno, da ta direktiva državam članicam ne nalaga, naj določijo posebno pravico kabelske retransmisije niti ne opredeljuje obsega te pravice. Določa le obveznost držav članic, da zagotovijo, da se kabelska retransmisija oddaj iz drugih držav članic odvija na njihovem ozemlju ob spoštovanju veljavnih avtorskih in sorodnih pravic (sodba z dne 3. februarja 2000, Egeda, C-293/98, EU:C:2000:66, točka 24).

70 Ta direktiva je bila namreč sprejeta predvsem zaradi olajšanja satelitskega radiodifuznega oddajanja in kabelske retransmisije, tako da v členu 9 spodbuja izdajo dovoljenj avtorjev in imetnikov sorodnih pravic za kabelsko retransmisijo oddaje s strani organizacij za kolektivno upravljanje, pri čemer se v skladu s členom 10 navedene direktive ta člen 9 ne uporablja za pravice, ki jih RTV organizacija izvaja v zvezi z lastnimi oddajami.

71 Zlasti v skladu s členom 8(1) Direktive 93/83 države članice zagotovijo, da se pri kabelski retransmisiji oddaj iz drugih držav članic na njihovem ozemlju spoštujejo veljavne avtorska in sorodne pravice in da takšna retransmisija poteka na podlagi individualnih ali kolektivnih pogodb, sklenjenih med imetniki avtorskih pravic, imetniki sorodnih pravic in kabelskimi operaterji.

72 V zvezi s tem iz povezanih določb uvodnih izjav 8, 9 in 27 Direktive 93/83 izhaja, da mora kabelski distributer za vsak del programa, glede katerega se opravi retransmisija, pridobiti dovoljenje vseh imetnikov avtorskih in sorodnih pravic in da je treba, razen začasnih izjem za nekatere zakonske sisteme licenc, to dovoljenje podeliti s pogodbo, ki je najprimernejše sredstvo za vzpostavitev želenega evropskega avdiovizualnega prostora, ki zagotavlja pravno varnost.

73 V tem okviru je v uvodni izjavi 28 Direktive 93/83 navedeno, da je njen namen do neke mere urediti uresničevanje izključne pravice do izdaje dovoljenja, pri čemer pravica do dovoljenja kot taka ostaja nedotaknjena. Člen 9 te direktive tako v bistvu določa, da države članice zagotovijo, da se pravica imetnikov avtorske ali sorodnih pravic do podelitve ali zavrnitve dovoljenja kabelskemu operaterju za kabelsko retransmisijo oddaje lahko izvaja le preko kolektivne organizacije. Vendar člen 10 te direktive določa, da države članice zagotovijo, da se ta člen 9 ne uporablja za pravice, ki jih izvršuje RTV organizacija glede lastnih oddaj, saj se mora kabelski distributer tako posamično pogajati z zadevno RTV organizacijo, da bi pridobil dovoljenje, če ji zadevne pravice pripadajo ali če so jih nanjo prenesli drugi imetniki avtorskih ali sorodnih pravic.

74 Čeprav se torej sporazumi iz člena 8(1) Direktive 93/83 v skladu s podrobnimi pravili iz členov 9 in 10 te direktive sklenejo s kabelskimi operaterji, iz teh elementov izhaja, da člen 8(1) te direktive ne vpliva na natančen obseg avtorskih ali sorodnih pravic, ki je določen na podlagi drugih instrumentov prava Unije, kot sta direktivi 2001/29 in 2006/115, ter z nacionalnimi predpisi.

75 Kot je namreč razvidno iz uvodne izjave 16 Direktive 2006/115, lahko države članice v zvezi z radiodifuzijo in priobčitvijo javnosti oddaj RTV organizacij določijo predpise, ki zagotavljajo večje varstvo od tistih, ki jih je treba uvesti v skladu s členom 8(3) te direktive. Ta možnost pomeni, da lahko države članice RTV organizacijam priznajo izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo dejanja priobčitve javnosti njihovih oddaj, ki se izvajajo pod drugačnimi pogoji, kot so tisti, določeni v tem členu 8(3), pri čemer taka pravica, kot določa člen 12 Direktive 2006/115, nikakor ne sme vplivati na varstvo avtorske pravice (glej v tem smislu sodbo z dne 26. marca 2015, C More Entertainment, C-279/13, EU:C:2015:199, točka 35).

76 Tudi če bi nacionalna zakonodaja določala izključno pravico RTV organizacij, da dovolijo ali prepovedo kabelski prenos, pa Direktiva 93/83 ureja le izvrševanje pravice kabelske retransmisije med imetniki avtorske in sorodnih pravic na eni strani ter „kabelskimi operaterji“ na drugi strani.

77 Poleg tega je treba ob upoštevanju posebnih okoliščin nastanka Direktive 93/83 ugotoviti, da pojem „kabelski distributer“ iz te direktive označuje, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 73 sklepnih predlogov, operaterje tradicionalnih kabelskih omrežij.

78 Razlaga, ki bi v pojem kabelski operater v smislu člena 8(1) Direktive 93/83 vključevala vsako osebo, ki izvaja kabelsko retransmisijo, ki ima tehnične značilnosti, opisane v členu 1(3) te direktive, tudi če poklicna dejavnost te osebe ne bi bila upravljanje klasičnega kabelskega omrežja za televizijsko distribucijo, bi namreč v resnici razširila obseg sorodne pravice iz člena 8(3) Direktive 2006/115, ki bi jo izenačila z izključno pravico priobčitve javnosti, kot je določena v členu 3(1) Direktive 2001/29.

79 Iz člena 8(3) Direktive 2006/115 v zvezi s tem izhaja, da se izključna pravica, da se dovoli ali prepove priobčitev javnosti oddaj RTV organizacij, uveljavlja proti tretjim osebam le, če do te priobčitve pride na javno dostopnih krajih ob plačilu vstopnine. Vendar je Sodišče presodilo, da pogoj plačila vstopnine ni izpolnjen, če je ta priobčitev dodatna storitev, ki se brez razlikovanja vključi v ceno glavne storitve, ki je drugačne narave, kot je storitev hotelskega bivanja (glej v tem smislu sodbo z dne 16. februarja 2017, Verwertungsgesellschaft Rundfunk, C-641/15, EU:C:2017:131, točke od 23 do 26).

80 Kot pa je bilo navedeno v točki 74 te sodbe, namen člena 8(1) Direktive 93/83 ni vplivati na obseg avtorskih in sorodnih pravic, kot so opredeljene v pravu Unije in pravu držav članic.

81 Nazadnje, razlaga, v skladu s katero se pojem „kabelska retransmisija“ v smislu člena 1(3) Direktive 93/83 uporablja le za razmerja med imetniki avtorskih in sorodnih pravic s „kabelskimi operaterji“ v tradicionalnem pomenu besede, je skladna s cilji Direktive 93/83.

82 Kot pa je razvidno iz analize iz točk od 70 do 73 te sodbe, ni sporno, da je bila ta direktiva sprejeta predvsem zato, da bi se med drugim olajšala kabelska retransmisija, s spodbujanjem podelitve dovoljenj.

83 To ugotovitev potrjujeta uvodni izjavi 8 in 10 Direktive 93/83, iz katerih je razvidno, prvič, da v času njenega sprejetja pravne varnosti, ki je predpogoj za prost pretok oddaj znotraj Unije, ni v primerih, kjer se čezmejno prenašani programi sprejmejo v kabelska omrežja in prenašajo po njih, in drugič, da kabelski operaterji ne morejo biti prepričani, da so dejansko pridobili vse programske pravice, ki so predmet pogodbenih sporazumov.

84 Zato je treba ugotoviti, da ustanove, kot je hotel, ne spadajo pod pojem „kabelski distributer“ v smislu Direktive 93/83.

85 Glede na vse zgornje preudarke je treba na postavljeni vprašanji, kakor sta bili preoblikovani, odgovoriti, da je treba člen 1(3) Direktive 93/83 v povezavi s členom 8(1) te direktive razlagati tako, da:

– RTV organizacijam ne daje nobene izključne pravice, da dovolijo ali prepovedo „kabelsko retransmisijo“ v smislu te določbe, in

– da ne pomeni take kabelske retransmisije sočasna, nespremenjena in popolna distribucija televizijskih ali radijskih oddaj, ki se oddajajo prek satelita in so namenjene javnosti, če retransmisijo izvaja oseba, ki ni „kabelski distributer“, v smislu te direktive, kot je hotel.

Stroški

86 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

Člen 1(3) Direktive Sveta 93/83/EGS z dne 27. septembra 1993 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo v povezavi s členom 8(1) te direktive

je treba razlagati tako, da:

– **RTV organizacijam ne daje nobene izključne pravice, da dovolijo ali prepovedo kabelsko retransmisijo v smislu te določbe, in**

– **da ne pomeni take kabelske retransmisije sočasna, nespremenjena in popolna distribucija televizijskih ali radijskih oddaj, ki se oddajajo prek satelita in so namenjene javnosti, če retransmisijo izvaja oseba, ki ni kabelski distributer, v smislu te direktive, kot je hotel.**

Podpisi